

НАРЕДБА № 18 от 3.05.1994 г. за технически надзор на асансьори

Издадена от председателя на Комитета по стандартизация и метрология, обн., ДВ, бр. 40 от 13.05.1994 г., в сила от 12.06.1994 г., попр., бр. 43 от 27.05.1994 г., изм. и доп., бр. 79 от 12.09.1997 г., отм., бр. 33 от 11.04.2003 г. кн. 6/94 г., стр. 203; кн. 10/97 г., стр. 215 т. 9, р. 2, № 140

Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тази наредба се урежда техническият надзор на асансьорите и строителните товаро-пътнически подемници и се определят правата и задълженията на органите за технически надзор, на собствениците на асансьорите и строителните товаро-пътнически подемници и на юридическите и физическите лица, чиято дейност е свързана с тяхното конструиране, проектиране, изработване, внос, монтиране, функциониране, поддържане, ремонтване и преустройство.

Чл. 2. (1) (Предишен текст на чл. 2, изм. - ДВ, бр. 79 от 1997 г.) Асансьори и строителни товаро-пътнически подемници (по-нататък "асансьори"), които подлежат на държавен технически надзор по реда на тази наредба, са:

1. асансьори пътнически;
2. асансьори болнични;
3. асансьори товаро-пътнически;
4. асансьори товарни;
5. подемници строителни товаро-пътнически.

(2) (Нова - ДВ, бр. 79 от 1997 г.) Техническият надзор на следните асансьори се осигурява от техния собственик:

1. асансьори товарни платформени;
2. асансьори товарни малки с товароподемност до 250 kg;
3. площадки работни подвижни.

Чл. 3. Изискванията на наредбата не се отнасят за асансьорите:

1. монтирани на транспортни средства, в подземни минни обекти и на територията на атомни електроцентрали;
2. със специално предназначение;
3. предназначени само за научни изследвания.

Чл. 4. Нормативните и административните актове, стандартите, техническите спецификации и други документи, издавани от юридически или физически лица, свързани с техническата безопасност на асансьорите, трябва да съответстват на изискванията на тази наредба.

Чл. 5. Държавната инспекция за технически надзор (ДИТН) към Комитета по стандартизация и метрология дава становище по проекти на нормативни актове и стандарти за асансьори.

Чл. 6. (Доп. - ДВ, бр. 79 от 1997 г.) Устройството на асансьорите, методите за тяхното изчисляване и изпитване, термините, определенията и графичните символи трябва да отговарят на изискванията на българските държавни стандарти по техника на безопасността на асансьорите, посочени в приложение № 1 и правилата в приложение № 4.

Чл. 7. (1) (Предишен текст на чл. 7, изм. - ДВ, бр. 79 от 1997 г.) Държавният технически надзор на асансьорите по чл. 2, ал. 1 се осъществява от ДИТН, която упражнява и контрол за спазване на изискванията на тази наредба.

(2) (Нова - ДВ, бр. 79 от 1997 г.) Техническият надзор на асансьорите по чл. 2, ал. 2 се осъществява от лица с не по-ниско от средно техническо образование, които се атестират за съответната дейност, регистрират и ръководят методически от ДИТН.

Чл. 8. Техническият надзор на асансьорите в системата на Министерството на отбраната, Министерството на вътрешните работи и Министерството на транспорта се извършва от техни специализирани органи под методическото ръководство на ДИТН.

Глава втора
ИЗРАБОТВАНЕ, ВНОС, МОНТИРАНЕ И ПРЕУСТРОЙВАНЕ

Чл. 9. (1) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 1997 г.) Асансьорите и отделните техни съставни части се изработват по заверена от органите на ДИТН документация, че съответства на изискванията на тази наредба и на българските държавни стандарти по техника на безопасността на асансьорите.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 1997 г.) За заверяване на документацията по ал. 1 на органите на ДИТН се представят:

1. обяснителна записка;
2. технически спецификации;
3. изчислителна записка на асансьора и на неговите съставни части;
4. монтажни чертежи на асансьора и на неговите съставни части;
5. принципна и монтажна електрическа схема и описание на действието ѝ;
6. образец на паспорт в съответствие с БДС 12314-77 "Техника на безопасността. Асансьори електрически. Паспорт";
7. инструкция за монтаж, експлоатация и поддържане;
8. (изм. - ДВ, бр. 79 от 1997 г.) протоколи от проведени приемни изпитвания на асансьорите и съставните части по чл. 40.

(3) Внасянето на изменения в заверена документация, свързани с изискванията на наредбата и на българските държавни стандарти по техника на безопасността, се допуска само след писмено разрешение на органа, извършил заверката. В противен случай заверката губи своята валидност.

Чл. 10. Документацията за асансьори или отделни техни съставни части, които са предназначени за работа във влажни, запрашени, взривоопасни, пожароопасни и химически активни среди, както и за работа при условия, различни от нормалните, или като специално технологично оборудване, трябва да съответства и на специфичните изисквания за дадената работна среда или условия на работа.

Чл. 11. (1) Производителят или комплектуващият асансьори съставя и предава за всеки асансьор паспорт и придружителна документация в съответствие с изискванията на БДС 12314-77 "Техника на безопасността. Асансьори електрически. Паспорт" в два екземпляра. Когато отделни съставни части на асансьорите се изработват от различни производители, паспортът на асансьора се съставя от комплектуващия асансьорите по документи на отделните производители.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 1997 г.) Видът и съдържанието на паспорта и придружителната документация на асансьорите от внос се одобряват от органите на ДИТН.

(3) Инструкцията за експлоатация трябва да съдържа данни за правилното и безопасно функциониране на асансьора в зависимост от неговата конструкция и предназначение, за периодичността на прегледите и смазването на детайлите на асансьора, за периодичността и начините за преглед на носещите елементи на асансьора, за допустимите износвания на детайли и съставни части, за възможните повреди на металните конструкции и начините за тяхното отстраняване, за периодичността на проверките на предпазните устройства, за провеждане на техническо обслужване и планово-предупредителни ремонти.

(4) В паспорта и инструкцията за експлоатация се посочват средата и условията, при които асансьорът може да работи.

Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 79 от 1997 г.) Преустройването (реконструирането) на асансьори (смяна на повдигателен механизъм, изменения на конструкцията на съставни части, които влияят на безопасността, повишаване на товароподемността и претоварване на работните елементи и изменение на електрическата схема за управление на асансьора) се извършва по техническа документация, заверена от органите на ДИТН.

Чл. 13. Юридическите или физическите лица, които разработват конструкторска документация за асансьори, спазват изискванията на тази наредба при:

1. избора на методите, точността и верността на якостните изчисления на носещите конструкции и елементи на асансьора и изчисленията на предпазните устройства;
2. правилния избор на конструкцията, на предпазните устройства, параметрите на носещите елементи и др.;
3. подбора на заложените в конструкторската документация материали съобразно предназначението, параметрите, режимите на работа и изискванията на околната среда (пожаро- и взривоопасна среда, химически агресивна, силно запрашена, влажна и др.).

Чл. 14. (1) Изработването, монтирането, ремонтването, поддържането и преустройването на асансьори се извършва от юридически или физически лица, които са получили от съответната териториална инспекция на ДИТН разрешение за извършване на такава дейност.

(2) За получаване на разрешение по ал. 1 юридическите и физическите лица отправят до териториалната инспекция на ДИТН писмено искане, придружено с

декларации, сведения и други документи, че са осигурили:

1. (доп. – ДВ, бр. 79 от 1997 г.) работници, притежаващи необходимата квалификация, а за дейностите монтаж, поддържане, преустройство и ремонт на асансьори – не по-малко от двама асансьорни монтьори, придобили правоспособност съгласно Наредба № 2 за придобиване на правоспособност на монтьор на асансьори (ДВ, бр. 15 от 1984 г.);

2. технологично оборудване, в т. ч. машини, съоръжения, средства за измерване и др., осигуряващи спазването на конструкторската и технологичната документация;

3. контрол при изработването;

4. наличие на необходимите нормативни документи, включително български държавни стандарти по техника на безопасността на асансьорите, и познаване на техните изисквания.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 1997 г.) Териториалната инспекция на ДИТН проверява обстоятелствата по ал. 2 в срок до 25 дни от получаване на писменото искане и при положителен резултат от проверката издава разрешение за дейност със срок на валидност до 3 години. Отказът за издаване на разрешение се мотивира писмено.

(4) (Отм. – ДВ, бр. 79 от 1997 г.).

Чл. 14а. (Нов – ДВ, бр. 79 от 1997 г.) (1) Ръководителят на териториалната инспекция на ДИТН с мотивирана писмена заповед отменя разрешението за дейност в следните случаи:

1. при нарушаване условията, посочени в чл. 14, ал. 2, т. 1, 2, 3 и 4, при които е издадено разрешението за дейност;

2. при констатиране в срок 1 година на повече от пет нарушения на чл. 33, ал. 1, чл. 45, 46, 47, чл. 48, ал. 1, ал. 2, т. 1, 2, 4, 6, 7 и 10, чл. 48, ал. 3 или чл. 50;

3. когато поради нарушения на наредбата, извършени от лицата, поддържащи асансьорите, органите на ДИТН в срок 1 година са спрели функционирането на повече от три асансьора.

(2) Юридическите или физическите лица, на които е отменено разрешението за дейност, са длъжни в 10-дневен срок от получаване на заповедта по ал. 1 да спрат функционирането на поддържаните от тях асансьори съгласно чл. 30, ал. 2 и чл. 48, ал. 3.

(3) Лицата, на които е отменено разрешението за дейност, могат да кандидатствуват за ново разрешение не по-рано от 3 месеца след отмяната му.

Чл. 15. (1) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 1997 г.) Изграждането на обекти (шахти и машинни помещения), в които се монтират асансьори, както и монтирането на асансьори, се извършва по проекти, съгласувани с органите на ДИТН.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 1997 г.) Асансьорите от внос или техните съставни части се монтират с разрешение на органите на ДИТН след извършване на експертиза за съответствие на тяхното устройство с изискванията на тази наредба и българските държавни стандарти по техника на безопасността. За извършване на експертиза на органите на ДИТН се представят в превод на български език следните документи:

1. утвърдени от производителя технически спецификации или друг нормативен документ, по който е произведен асансьорът;

2. изчислителна записка;

3. паспорт и придружителна документация съгласно чл. 11, ал. 2;

4. (изм. – ДВ, бр. 79 от 1997 г.) протоколи от проведените приемни изпитвания съгласно чл. 41 на образци на посочените в чл. 40, ал. 1 асансьори и съставни части.

Чл. 16. Функционирането на асансьори, монтирани, поддържани, ремонтирани или преустроени от юридически или физически лица, които не са получили разрешение за такава дейност съгласно чл. 14, ал. 1, се спира незабавно.

Глава трета

ТЕХНИЧЕСКИ НАДЗОР

Раздел I

Регистриране

Чл. 17. (1) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 1997 г.) Всички асансьори подлежат на регистриране от органите за технически надзор. Асансьорите по чл. 2, ал. 1 се регистрират от териториалната инспекция на ДИТН, на чиято територия ще функционират, а асансьорите по чл. 2, ал. 2 се регистрират от лицата по чл. 7, ал. 2.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 1997 г.) Регистрирането на асансьорите се извършва по писмено искане на инвеститора или собственика, придружено със следните документи в два екземпляра:

1. паспорт и придружителна документация, оформени съгласно изискванията на БДС 12314-77 "Техника на безопасността. Асансьори електрически. Паспорт", а когато асансьорът е от внос - съгласно чл. 11, ал. 2;

2. акт за единично изпитване съгласно приложение № 2;

3. документ от държавните органи за противопожарна охрана, когато асансьорът работи във взривоопасна среда, в който се посочва съответствието на асансьора с противопожарните изисквания за съответната работна среда;

4. документ по чл. 15, ал. 2, с който се разрешава монтирането, когато асансьорът е от внос.

Чл. 18. (1) Асансьорите се пререгистрират от органите за технически надзор при:

1. промяна на собственика на асансьора;

2. след преустройство в следните случаи:

а) повишаване на товароподемността или скоростта на асансьора;

б) смяна на параметрите на повдигателния механизъм;

в) изменение на конструкцията или размерите на шахтата или машинното помещение;

г) принципно изменение на електрическата схема или елементи от нея.

(2) Пререгистрацията се извършва въз основа на писмено искане на собственика, придружено в случая на т. 2 на ал. 1 със следните документи в два екземпляра:

1. паспорт на асансьора, в който са отразени извършените промени;

2. акт за единично изпитване (приложение № 2);

3. техническа документация, по която е извършено преустройството, включително технически спецификации;

4. протокол за извършени изпитвания от специализирана лаборатория при необходимост;

5. протоколи за извършени изпитвания на материали и съставни части, използвани при преустройството.

Чл. 19. (Доп. - ДВ, бр. 79 от 1997 г.) Искането за регистриране или пререгистриране се разглежда в срок до 7 работни дни от получаването му в териториалната инспекция на ДИТН или от лицата по чл. 7, ал. 2. Ако при проверката на представените документи (в случаите, когато се изискват такива) не бъдат констатирани нарушения, органите за технически надзор регистрират или пререгистрират асансьора, а в случай на отказ уведомяват собственика писмено с мотивите за това.

Чл. 20. От представените за регистрация документи се комплектова техническо досие на асансьора в два екземпляра. При пререгистриране след преустройство документите, посочени в чл. 18, ал. 2, също се прилагат към техническото досие.

Раздел II

Техническо освидетелстване

Чл. 21. (1) Асансьорите подлежат на техническо освидетелстване от органите за технически надзор, извършили регистрирането:

1. след монтирането им;

2. след извършване на преустройство, обхващащо случаите, посочени в чл. 18, ал. 1, т. 2.

(2) Техническото освидетелстване има за цел да установи съответствието на устройството на асансьора и изпълнението на монтажните и строителните работи с изискванията на тази наредба, българските държавни стандарти по техника на безопасността и инструкциите за монтаж, както и годността му за безопасна и безаварийна работа.

Чл. 22. (1) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 1997 г.) Техническото освидетелстване се извършва по писмено искане на инвеститора или собственика в срок до 10 дни от датата на получаване на искането от съответната териториална инспекция на ДИТН или от лицата по чл. 7, ал. 2.

(2) Техническото освидетелстване на асансьорите се извършва в присъствието на представители на:

1. инвеститора или собственика;

2. юридическото или физическото лице, извършило монтажа или преустройството.

(3) Инвеститорът или собственикът осигурява необходимия квалифициран и правоспособен персонал, средства за измерване, контролни тежести, електроенергия, както и подходящи условия за провеждане на техническото освидетелстване на асансьорите.

Чл. 23. При техническото освидетелстване на асансьорите се извършват следните проверки и изпитвания:

1. проверка за съответствие с паспортните данни;
2. външен оглед и изпитване без натоварване;
3. статично изпитване;
4. динамично изпитване.

Чл. 24. За асансьори, задвижвани по системата преобразувател-двигател, освен статично изпитване се извършва и проверка на сигурността на електрическото спиране с отворени механични спирачки при следните условия:

1. с номинален товар в продължение на 10 min;
2. с товар, превишаващ с 50% номиналния, в продължение на 30 s.

Чл. 25. (1) При динамичното изпитване на асансьора се спазват следните условия:

1. при проверка на захващащ механизъм с постепенно действие, както и при проверка на хидравлични буфери, действието на спирачката се изключва;

2. функционалното действие на повдигателния механизъм, спирачката и буферите от енергоакмулиращ тип с демпфериране и енергопоглъщащ тип се изпитва при работна скорост; крайните аварийни прекъсвачи трябва да осигуряват изключване на електродвигателя и на спирачката преди кабината или противотезестта да са достигнали буферите;

3. при проверка на буферите действието на етажните превключватели на най-долната и най-горната спирка трябва да бъде изключено; преди стъпването на кабината или противотезестта на буферите двигателят следва да се изключва от крайните прекъсвачи; резултатите от изпитването се считат за незадоволителни, когато:

а) при изпитване на пружинни буфери стъпването на кабината върху тях е съпроводено с твърд удар вследствие на тяхното пълно свиване или разрушаване;

б) при изпитване на хидравлични буфери се получи засядане на буталото в цилиндъра, когато кабината или противотезестта се вдигат нагоре.

(2) Проверката на действието на захващащия механизъм, който се задейства от ограничител на скоростта със или без механична връзка с носещите въжета, се извършва:

1. при асансьори с повдигателен механизъм с триеща шайба - от действието на ограничителя на скоростта;

2. при асансьори с повдигателен механизъм барабанен тип - от действието на ограничителя на скоростта и механизма, свързан с носещите въжета.

(3) Действието на захващащия механизъм, чийто задвижващ механизъм е свързан с носещите въжета, се проверява чрез разхлабване на носещите въжета и осъществяване на свободно падане на кабината.

Чл. 26. (1) При положително заключение от техническото освидетелстване органите за технически надзор издават съответния акт. Екземпляр от него се предава на инвеститора или собственика.

(2) Отказът за издаване на акт за техническо освидетелстване на асансьора се мотивира и съобщава писмено на инвеститора или собственика, поискал освидетелстването, в срок 7 работни дни след завършване на проверката.

Раздел III

Разрешаване на функционирането

Чл. 27. (1) Функционирането на асансьорите се разрешава от органа за технически надзор, който ги е регистрирал и освидетелствал по писмено искане на техния собственик и след проверка на следните представени от него документи:

1. писмено искане за разрешаване на функционирането;
2. ревизионна книга по одобрен от органите за технически надзор образец;
3. копие от сключен договор за поддържане на асансьора или справка за осигурено поддържане на асансьора със свои специалисти;
4. копие от документ обр. "Разрешение за ползване" съгласно приложение № 3 към чл. 22, ал. 3 на Наредба № 6 за държавно приемане и разрешаване ползването на обектите в Република България (обн., ДВ, бр. 28 от 1993 г.; изм. и доп., ДВ, бр. 73 от 1993 г.);
5. договор между собственика и лице, което да изпълнява функциите на придружител на асансьора, когато се предвижда такъв придружител.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 1997 г.) В седемдневен срок от датата на постъпване на искането и документите, посочени в ал. 1, и при положително заключение от тяхната проверка органите за технически надзор издават писмено разрешение за функциониране на асансьора.

(3) Допуска се по писмено искане на инвеститор или собственик органите за технически надзор да издават временно разрешение за функциониране на новомонтирани асансьори преди приемането на целия обект, в случай че са предназначени за ползване във връзка с извършване на строително-монтажни, довършителни и други работи.

Чл. 28. (1) След издаване на разрешението за функциониране на асансьора към техническото му досие, съхранявано от органите за технически надзор, се прилагат следните документи:

1. писменото искане на собственика (ползвателя);
2. актът за техническото му освидетелстване;
3. актът за единичното му изпитване;
4. разрешението за функциониране;
5. копие от сключения договор за поддържане на асансьора или справката

за осигурено поддържане на асансьора със свои специалисти.

(2) На собственика се предават за съхранение:

1. документите, представени при регистрацията и пререгистрацията, без акта за единично изпитване;
2. разрешението за функциониране;
3. заверената ревизионна книга.

Чл. 29. За асансьорите, преминали към друг собственик и пререгистрирани съгласно чл. 19, без да са претърпели преустройство или демонтаж, се издава ново разрешение за функциониране, без да се извършва техническо освидетелстване, само след представяне на документите, посочени в чл. 27, ал. 1, т. 1, 2, 3 и 5.

Чл. 30. (1) Разрешението за функциониране на асансьора се обезсилва от органите за технически надзор, които са го издали, със запис в ревизионната книга или писмено разпореждане, когато:

1. са нарушени условията, при които са издадени актът за техническо освидетелстване или разрешението за функциониране;
2. асансьорът е бракуван;
3. асансьорът е консервиран или е спрян по желание на собственика за повече от 6 месеца;
4. на асансьора се извършва преустройство;
5. прекратен е договорът за поддържане.

(2) В случай, че са нарушени условията, при които са издадени актът за техническо освидетелстване или разрешението за функциониране, собственикът или юридическото или физическото лице, поддържащо асансьора, са длъжни да спрат функционирането му и да уведомят незабавно устно и писмено органите за технически надзор, които са издали разрешението за функциониране, а в случай че се бракува или е консервиран или спрян за повече от 6 месеца или му се извършва преустройство - да уведомят писмено тези органи в седемдневен срок.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 79 от 1997 г.).

Раздел IV

Периодични прегледи и изпитвания

Чл. 31. (1) Всички асансьори, за които е разрешено функционирането, подлежат периодично на прегледи и изпитвания от органите за технически надзор.

(2) Периодичните прегледи се извършват не по-рядко от един път на 36 месеца по предварително изготвен план-график.

Чл. 32. Периодичните прегледи се извършват в присъствието на представители на собственика и на юридическото или физическото лице, което поддържа асансьора.

Чл. 33. (1) Юридическите или физическите лица, поддържащи асансьори, извършват на същите не по-рядко от един път на 12 месеца външен оглед и изпитване без натоварване, като резултатът се отразява в ревизионната книга на асансьора.

(2) В рамките на календарна година при планиран преглед по чл. 31, ал. 2 външен оглед и изпитване по ал. 1 не се извършват.

(3) Органите за технически надзор извършват внезапен контрол на асансьори с разрешено функциониране, на които е извършен външен оглед и изпитване по ал. 1. Внезапният контрол включва: проверка на техническото състояние на асансьорите и годността им за безопасна и безаварийна работа, спазване на реда

за извършване на външните огледи и изпитванията без натоварване и на реда за поддържане на асансьорите. Броят на асансьорите, на които се извършва внезапен контрол, се определя от органите за технически надзор.

Чл. 34. (1) С периодичните прегледи на асансьорите се установяват:

1. техническото състояние, изправността и годността им за безопасно и безаварийно функциониране;
2. спазването на изискванията за провеждане на техническо обслужване и планово-предупредителните им ремонти.

(2) Периодичният преглед на асансьорите включва:

1. външен оглед и изпитване без натоварване;
2. динамично изпитване.

Чл. 35. Динамичното изпитване се извършва по методика, одобрена от органите за технически надзор.

Чл. 36. Юридическото или физическото лице, което поддържа асансьора, осигурява необходимите средства за измерване и условия за провеждане на всеки периодичен и извънреден преглед и на внезапния контрол.

Чл. 37. (1) Органите за технически надзор отразяват в ревизионните книги резултатите и оценките от проведените периодични прегледи и изпитвания на асансьорите по чл. 31, ал. 1 чрез попълване на ревизионен акт. За отстраняване на констатираните нарушения, дефекти и други отклонения от разпоредбите по техника на безопасността, които не изискват незабавно спиране на функционирането на асансьора, в ревизионния акт се записват предписания и срокове за изпълнението им.

(2) При констатиране на нарушения, неизправности и отклонения, които не позволяват по-нататъшното безопасно и безаварийно функциониране, асансьорите се спират с мотивирано предписание или заповед. Асансьорите се спират и в случаите, когато не е проведен периодичен преглед и изпитване в срока по чл. 31, ал. 2 по вина на собственика или юридическото или физическото лице, което ги поддържа. Ново разрешение за функциониране на асансьора може да издаде само органът за технически надзор, който е предписал спирането на асансьора, чрез запис в ревизионната книга или чрез издаване на ново писмено разрешение за функциониране.

Раздел V

Извънредни прегледи и изпитвания

Чл. 38. (1) (Доп. – ДВ, бр. 79 от 1997 г.) Органите за технически надзор извършват извънредни прегледи и изпитвания на асансьорите по своя инициатива или по писмено искане на техния собственик, както и:

1. след спиране функционирането на асансьора за повече от шест месеца;
2. след основен ремонт, включващ ремонт или подмяна (без изменение на технически параметри) на повдигателния механизъм, в т. ч. редуктора, на спирачката и електродвигателя, носещите въжета и органите за тяхното окачване, ограничителя на скоростта, хващачите и др.;
3. след частично преустройство, включващо изменение конструкцията на крайните прекъсвачи, етажните прекъсвачи, автоматичните брави на шахтните врати и др.;
4. след аварии и злополуки.

(2) Извънредният преглед и изпитванията се извършват в присъствието на:

1. представител на собственика;
2. представител на юридическото лице или физическото лице, поддържащо асансьора или извършило ремонта или преустройството.

(3) Извънредният преглед включва:

1. външен оглед и изпитване без натоварване;
2. статично изпитване – при подмяна на носещите въжета и органите за тяхното окачване;
3. статично и динамично изпитване – при ремонт и подмяна на повдигателния механизъм;
4. динамично изпитване – при ремонт и подмяна на хващачите, ограничителя на скоростта, крайните аварийни прекъсвачи, буферите и др.

Чл. 39. (1) При положителни резултати от извънредния преглед извършващият го разрешава функционирането на асансьора чрез запис в ревизионната книга.

(2) При установяване на несъответствие на асансьора с изискванията на тази наредба или на неизправности, които не позволяват безопасно и безаварийно функциониране, асансьорът се спира от органите за технически надзор чрез мотивирано предписание в ревизионната книга или с писмено разпореждане.

Раздел VI

Изпитване на асансьори и съставни части

(Загл. изм. – ДВ, бр. 79 от 1997 г.)

Чл. 40. (Изм. – ДВ, бр. 79 от 1997 г.) (1) На задължителни приемни и периодични изпитвания подлежат асансьори и следните съставни части:

1. автоматични брави на шахтни врати;
2. ограничители на скоростта;
3. хващачи;
4. буфери от енергопоглъщащ тип;
5. предпазни устройства, съдържащи електронни схеми;
6. хидравлични предпазни клапани.

(2) Изпитванията на асансьорите и съставните части имат за цел да се установи съответствието на тяхното устройство с изискванията на тази наредба, българските държавни стандарти по техника на безопасността за асансьори и документацията за производство, както и годността им за продължително (надеждно) и безопасно функциониране.

(3) Асансьорите и съставните части се изпитват по искане на техния производител или вносител от акредитирани изпитвателни лаборатории по стандартизирани методи, а при отсъствие на такива – по методи, одобрени от ДИТН.

Чл. 41. (Изм. – ДВ, бр. 79 от 1997 г.) (1) Приемните изпитвания се извършват на опитни образци преди започване на редовно или единично производство. Изпитването на образци от внос се извършва, както следва:

- а) на съставни части по чл. 40 – преди монтирането им;
- б) на асансьори – след монтирането им.

(2) Изпитванията на асансьори и съставни части от внос, които имат маркировката "СЕ", приета в Европейския съюз, се удостоверяват с протоколи за изпитване и/или удостоверения за съответствие съгласно Наредбата за оценяване съответствието на продуктите с изискванията за безопасност (ДВ, бр. 43 от 1997 г.).

Чл. 42. (1) Периодичните изпитвания се извършват на образци от редовното производство не по-рядко от един път на 36 месеца, а така също след смяна на техния производител или след прекъсване на производството им за срок, по-голям от 36 месеца.

(2) Периодичните изпитвания могат да се извършват и в по-къси срокове по предписание на органите за технически надзор.

Чл. 43. След приключване на изпитванията по чл. 40, ал. 1 на органите за технически надзор се представя протокол, издаден от изпитвателната лаборатория.

Глава четвърта

ПОДДЪРЖАНЕ И РЕМОНТ

Чл. 44. Собственикът осигурява поддържането, ремонта, безопасното функциониране и условия за провеждане на технически надзор на асансьора в съответствие с изискванията на тази наредба, българските държавни стандарти по техника на безопасност и техническата документация.

Чл. 45. (1) Асансьорите се поддържат и ремонтират по договор между собственика и юридически или физически лица, които са получили разрешение за дейност съгласно чл. 14. Юридическото или физическото лице, поддържащо асансьорите, инструктира собственика или упълномощен негов представител за условията за безопасно функциониране на асансьорите.

(2) Асансьорите се поддържат и ремонтират от монтьори на асансьори, които имат необходимата квалификация и призната правоспособност съгласно чл. 14, ал. 3.

Чл. 46. (1) Юридическите лица, които поддържат асансьори, определят лице, което контролира работата на монтьорите на асансьори, като проверява техническото състояние, безопасното и безаварийно функциониране на поверените им асансьори. Това лице трябва да притежава правоспособност, добита по реда на Наредба № 2 за придобиване правоспособност на монтьор на асансьори (ДВ, бр. 15 от 1984 г.), и най-висока степен на квалификация.

(2) Асансьорните монтьори и лицето, което контролира работата им, трябва да са запознати и да спазват изискванията на тази наредба и българските държавни стандарти по техника на безопасността за асансьори. В ревизионната книга на всеки асансьор се вписват собственото, бащиното и фамилиното име на лицето, което контролира работата на асансьорните монтьори.

Чл. 47. (1) Юридическите и физическите лица, които поддържат асансьори, са длъжни:

1. да разработват и предоставят необходимите длъжностни инструкции на лицата, контролиращи изправното техническо състояние, безопасното и безаварийното функциониране на асансьорите, и на монтьорите, които осъществяват тяхното поддържане и ремонт;

2. да осигурят указания за ползване на асансьорите и да запознаят с тях ползвателите;

3. да извършват не по-рядко от един път на 10 дни функционални проверки за спазване на условията за безопасна работа на асансьорите;

4. да извършват техническо обслужване и планово-предупредителни ремонти на асансьорите;

5. да организират и извършват аварийно обслужване на асансьорите за освобождаване на пътници от кабината при аварийно спиране извън зоната на спирка, оказване на помощ при аварии и злополуки и спиране на асансьор при следните технически неизправности:

а) потегляне на кабината от спирка при отворена шахтна врата;

б) отворена (незаклучена) шахтна врата и кабина, намираща се извън зоната на спирката;

в) счупено стъкло на отвора за наблюдение на шахтна врата;

г) повреди на ограждането на шахтата или кабината;

д) силен шум при движение на кабината.

(2) Функционалните проверки, техническото обслужване и планово-предупредителните ремонти на асансьорите се извършват по график и в обем, предвиден в инструкцията за експлоатация на асансьорите, издадена от производителя в съответствие с БДС 16892-88 "Техника на безопасността. Асансьори електрически. Изисквания към табелките и инструкциите по експлоатация". Резултатите от функционалните проверки, техническото обслужване и ремонтите се документират в дневник на асансьора.

(3) Техническото обслужване и планово-предупредителните ремонти, както и дейностите, свързани с търсенето и отстраняването на неизправности на асансьорите се извършват от най-малко двама монтьори. При извършване на тези дейности монтьорите на асансьори са длъжни да окачват на шахтните врати табелки с предупредителни надписи с оглед на предпазване ползващите асансьора от злополуки.

Чл. 48. (1) При появата на неизправности или установяване неспазване на изискванията на тази наредба по време на работа на асансьорите или при тяхното обслужване те се спират от поддържащия персонал. Органите за технически надзор спират функционирането на асансьорите при извършването на периодични и извънредни прегледи и при внезапен контрол чрез предписание в ревизионната книга. При техническа неизправност собственикът е длъжен да потърси незабавно техническа помощ от поддържащия персонал за спиране на асансьора и да предприеме мерки съобразно неговите възможности за обезопасяване на опасните зони.

(2) Асансьорът винаги се спира до отстраняване на неизправността и в следните случаи:

1. потегляне на кабината от спирка при отворена шахтна врата;

2. отворена (незаклучена) шахтна врата и кабина, намираща се извън зоната на спирка;

3. счупено или липсващо стъкло на отвора за наблюдение на шахтна врата;

4. неправилно функциониране или неизправност на крайните прекъсвачи, ограничителя на скоростта, захващащия механизъм, бутона "стоп", автоматичната брава на шахтните врати и контактите по безопасност;

5. силен шум в редуктора, сигнализиращ за неизправност на червячната двойка;

6. износени над допустимата норма въжета или канали на триещата шайба;

7. затегнат релсов път, счупени плъзгачи и скъсани бандажи на ролкови водачи;

8. липса на осветление в кабината;

9. наличие на вода в шахтната яма;

10. повреди по ограждането на кабината и шахтата;

11. отключено машинно помещение;

12. други неизправности по преценка на поддържащия персонал.

(3) При спиране функционирането на асансьора поддържащият персонал със съдействието на собственика взема всички необходими мерки за предотвратяване на авария или злополука, като незабавно се прекратяват ползването му и достъпът до него на външни лица.

Чл. 49. (1) Носещите въжета на асансьорите се бракуват в зависимост от броя на скъсаните видими телове на дължина една стъпка от въжето съгласно табл. 1 на приложение № 3. При въжета тип ЛК по ВДС 13173-89 "Асансьори електрически. Въжета стоманени" броят на скъсаните тънки телове в една стъпка се умножава с коефициент 1, а броят на скъсаните дебели телове - с коефициент 1,7.

(2) Носещите въжета с износване или корозирала повърхност се бракуват съгласно табл. 2 на приложение № 3.

(3) При износване или корозия над 40% от първоначалния диаметър на тела въжето се бракува. Износването или корозията на тела по диаметъра му се определя с помощта на микрометър или друг инструмент, който осигурява достатъчна точност.

(4) Бракуването се извършва по средно аритметично число, определено от най-големия брой на скъсаните телове за една стъпка на всяко носещо въже. Броят на скъсаните телове на едно от носещите въжета не може да превишава 50% от посочените в табл. 1 на приложение № 3.

Чл. 50. В кабините на асансьорите, в които пътуват хора, и на етажните площадки на товарните асансьори без придружител се поставят задължителни указания за ползване на асансьора и за поведението на ползващите го при аварии и злополуки, както и номерът на телефона, на който да се съобщава за забелязани неизправности или аварии.

Чл. 51. (1) Обслужването на асансьора се възлага на придружител, когато площта на кабината е по-голяма от необходимата за съответната товароподемност и асансьорът няма устройство за контрол на товара, както и в случаите, при които конструкцията или други причини налагат това. Един придружител може да обслужва няколко асансьора, когато са разположени на една работна площадка.

(2) Придружителят на асансьора е длъжен да извършва ежедневни прегледи, които обхващат:

1. проверка на изправността на осветлението в кабината и на етажните (товарните) площадки;
2. проверка действието на автоматичните брави на шахтните врати, контактите на крилата на шахтните врати, апаратите за управление и сигнализация и точността на спиране по етажите.

(3) Придружителят нанася резултатите от прегледа по ал. 2 в дневник.

Глава пета

РАЗСЛЕДВАНЕ НА АВАРИИ И ЗЛОПОЛУКИ С АСАНСЬОРИ

Чл. 52. (Изм. - ДВ, бр. 79 от 1997 г.) Органите на ДИТН разследват причините за аварията и злополуките, възникнали при функционирането на асансьорите.

Чл. 53. (1) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 1997 г.) За всяка авария и злополука при работа на асансьорите освен аварийната служба собственикът незабавно уведомява териториалните органи на ДИТН, като до пристигане на техни представители, респективно на аварийната служба, взема мерки за оказване помощ на пострадалите и предотвратяване на по-нататъшното развитие на аварията или на нови злополуки.

(2) При извършване на действията по ал. 1 се полагат максимални усилия да се запази непроменена обстановката, създадена при аварията или злополуката, когато това не крие допълнителни опасности от развитие на аварията или на нова злополука.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 1997 г.) Когато се наложи изменение на обстановката, създадена при авария или злополука, извършилият измененията представя на органите на ДИТН писмена справка за извършените изменения в обстановката и причините, наложили това.

Чл. 54. (1) Разследването на аварии и злополуки с асансьори се извършва в присъствието на:

1. представител на собственика;
2. представител на юридическото лице или физическото лице, което поддържа асансьора.

(2) За резултатите от разследването на аварията или злополуката се съставя акт или протокол, който се подписва от лицата, посочени в ал. 1.

Глава шеста

ПРИНУДИТЕЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ

Чл. 55. (1) За предотвратяване и преустановяване на нарушенията на изискванията на тази наредба и българските държавни стандарти по техника на безопасността за асансьори, както и за отстраняване на последиците от тях,

органите на ДИТН прилагат принудителните административни мерки по Закона за териториално и селищно устройство:

1. издават задължителни и с конкретни срокове за изпълнение предписания на работодатели, ръководства на предприятия, длъжностни и физически лица;

2. разпореждат спиране на функционирането на асансьорите.

(2) Изпълнението на мерките по ал. 1 се извършва от физическите лица или по административен ред от работодателя или ръководството на предприятието или организацията. В случай на неизпълнение на мярката по т. 2 на ал. 1 асансьорът се спира със съдействието на органите на Министерството на вътрешните работи.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. (1) За неизпълнение или нарушение на разпоредбите на тази наредба лицата, които са ги извършили, носят административнонаказателна отговорност по Закона за териториално и селищно устройство, Закона за стандартизация и Закона за административните нарушения и наказания.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 1997 г.) Актовете за констатиране на нарушенията се съставят от органите на ДИТН. Наказателните постановления се издават от ръководителя на ДИТН, а в негово отсъствие от неговия заместник.

§ 2. По смисъла на тази наредба:

1. "Собственик" е всяко юридическо или физическо лице или организация, която притежава асансьор, а в случай, че асансьорът е даден за ползване под наем, аренда или по друг начин - неговият ползвател.

2. "Физическо лице" е гражданин на Република България или чуждестранен гражданин, упражняващ индивидуална дейност въз основа на регистрация като едноличен търговец.

3. (Нова - ДВ, бр. 79 от 1997 г.) "Органи за технически надзор" са:

а) Държавната инспекция за технически надзор по отношение на асансьорите, посочени в чл. 2, ал. 1;

б) лицата по чл. 7, ал. 2 по отношение на асансьорите, посочени в чл. 2, ал. 2;

в) специализираните органи по чл. 8 по отношение на асансьорите в системата на съответното министерство или ведомство.

§ 3. (Попр. - ДВ, бр. 43 от 1994 г.) За извършваните дейности по техническия надзор съгласно тази наредба органите на ДИТН събират държавни такси по ред и в размер, определен от Министерския съвет.

§ 4. (Попр. - ДВ, бр. 43 от 1994 г.) Органите на ДИТН имат право да посещават по всяко време асансьорите и обектите, в които те се монтират или функционира, фирмите, производствата и другите места, имащи връзка с асансьорите, независимо от формата на собственост, а така също да получават от работодателите, длъжностните лица, работниците, служителите и гражданите всички необходими за извършване на надзорната дейност сведения, обяснения, документи, проби и материали за лабораторни изследвания.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 5. (Попр. - ДВ, бр. 43 от 1994 г., изм., бр. 79 от 1997 г.) Допуска се устройството на асансьорите, изработени преди влизането в сила на тази наредба, по заверена от органите на ДИТН документация да не се променя. Необходимостта от промени в устройството на тези асансьори, както и техният обхват, с цел да бъдат приведени в съответствие с изискванията на тази наредба и българските държавни стандарти по техника на безопасността за асансьори, се определят за всеки конкретен случай от органите на ДИТН.

§ 6. (Попр. - ДВ, бр. 43 от 1994 г.) Всички указания, инструкции и други разпоредби за асансьори, издадени преди влизането на тази наредба в сила, трябва да бъдат приведени в съответствие с нея не по-късно от три месеца от влизането ѝ в сила.

§ 7. (Попр. - ДВ, бр. 43 от 1994 г.) Тази наредба се издава на основание чл. 201, ал. 7 от Закона за териториално и селищно устройство, влиза в сила 30 дни след обнародването ѝ в "Държавен вестник" и отменя Наредба № 18 за устройство и безопасна експлоатация на асансьорите (необн.), утвърдена със Заповед № А-193 от 26.IV.1990 г. на председателя на Комитета по качеството (ДВ, бр. 57 от 1990 г.).

§ 8. (Попр. - ДВ, бр. 43 от 1994 г.) Указания за прилагане на наредбата дава председателят на Комитета по стандартизация и метрология.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към ПМС № 75 от 1 април 2003 г.

за приемане на Наредба за безопасната експлоатация и техническия надзор на асансьори (ДВ, бр. 33 от 2003 г., в сила от 12.05.2003 г.)

§ 1. Отменя се Наредба № 18 от 1994 г. за технически надзор на асансьори (обн., ДВ, бр. 40 от 1994 г.; попр., бр. 41 от 1994 г.; изм. и доп., бр. 79 от 1997 г.).

§ 2. Постановлението влиза в сила един месец след обнародването му в "Държавен вестник".

Приложение № 1 към чл. 6
(Доп. - ДВ, бр. 79 от 1997 г.)

Списък на Българските държавни стандарти по техника
на безопасността на асансьорите

БДС 5656-84	Асансьори електрически. Редове на товароподемността и скоростта.
БДС 10272-82	Техника на безопасността. Асансьори електрически. Шахта и машинно помещение.
БДС 10706-79	Техника на безопасността. Асансьори електрически. Въжета. БДС 10707-88
БДС 12040-82	Техника на безопасността. Асансьори електрически. Изисквания към повдигателните механизми.
БДС 12314-77	Техника на безопасността. Асансьори електрически. Паспорт. БДС 12480-79
БДС 13553-82	Техника на безопасността. Асансьори електрически. Устройства предпазни.
БДС 13575-82	Техника на безопасността. Асансьори електрически. Норма за полезна площ на пода на кабината.
БДС 13732-76	Техника на безопасността. Площадки работни подвижни. Изисквания и методи за изпитване.
БДС 13791-82	Техника на безопасността. Подемници строителни товаро-пътнически. Основни изисквания.
БДС 13792-76	Техника на безопасността. Асансьори електрически. Контрол на производството и монтажа.
БДС 13930-88	Техника на безопасността. Подемници строителни товаро-пътнически. Контрол на изработването, монтажа и техническо освидетелстване.
БДС 14330-82	Техника на безопасността. Асансьори електрически. Термини и определения.
БДС 14829-79	Техника на безопасността. Асансьори електрически. Общи изисквания.
БДС 14857-87	Техника на безопасността. Асансьори електрически. Графически символи.
БДС 15488-82	Техника на безопасността. Асансьори електрически. Изисквания към кабината, противотежестите и направляващите елементи.
БДС 15579-82	Техника на безопасността. Асансьори електрически. Специални изисквания към хидравличните асансьори.
БДС 16880-88	Техника на безопасността. Подемници строителни. Режими на работа на механизмите.
БДС 16881-88	Техника на безопасността. Асансьори електрически. Пресмятане на носещи въжета, вериги и триещи шайби.
БДС 16892-88	Техника на безопасността. Асансьори електрически. Изисквания към малките товарни асансьори.
	Изисквания към табелките и инструкциите за експлоатация.

Приложение № 2 към чл. 17, ал. 2
Акт за единично изпитване на асансьора

Долуподписаните:

1. Представител на инвеститора, собственика,

.

(наименование)

(длъжност, име, бащино и фамилно име)

2. Представител на юридическото лице или физическото лице, което е монтирало асансьора ,

(длъжност, име, бащино и фамилно име)

съставихме този акт в уверение на това, че са извършени преглед и изпитване на функционалното действие (без провеждане на статични и динамични изпитвания). Асансьорът е цялостно монтиран и комплектуван и се предлага за регистриране и техническо освидетелстване от органите за технически надзор.

Асансьорът е монтиран във:

(вид на сградата, жилищна,

административна, промишлена)

(град, улица №)

Тип

(пътнически, товарен и др.)

Товароподемност кг (бр. лица)

Брой на спирките

Скорост ms-1; височина на подема m.

Производител

Година на производство

При проверката се установи, че строителните и монтажните работи са изпълнени в съответствие с проектната и конструкторската документация и Наредба № 18 за технически надзор на асансьори.

Паспорт на асансьора с приложените към него документи за регистрация:

(наименование на документите)

са в съответствие с изискванията на наредбата и са предадени на инвеститора (собственика) за регистрацията му от органите за технически надзор.

Представител на инвеститора (собственика):

(подпис)

Представител на юридическото лице или физическото лице, монтирало асансьора:

(подпис)

Дата:

Приложение № 3 към чл. 49

Таблица 1

(Попр. - ДВ, бр. 43 от 1994 г.)

		Конструкция на въжето		Конструкция на въжето	
		6 x 9 = 114 телове и една органична сърцевина		6 x 37 = 222 телове и една органична сърцевина	
Коефициент на сигурност	Брой на скъсаните телове по дължина на една стъпка, при които въжето трябва да се бракува				
	кръстосана едностранна оплетка			кръстосана едностранна оплетка	
От	До	9	14	7	23
		10	16	8	26
		12	18	9	29
		14	20	10	32

14	16	22	11	35	18
	Над 16	24	12	38	19

Таблица 2

Повърхностно износване или корозия на тела по диаметър, %		Брой на скъсаните телове в снопчето на една стъпка, % от нормите, посочени в таблица 1
10		85
15		75
20		70
25		60
30 и повече		50

Приложение № 4 към чл. 6
(Ново - ДВ, бр. 79 от 1997 г.)

Норми и правила за устройство и безопасно функциониране на товарни
платформени асансьори

Раздел I

Общи изисквания

Чл. 1. Основните параметри и размери на платформените асансьори трябва да
съответстват на посочените в таблицата:

Наименование на показателите		Стойности на параметрите и размерите не по-големи от
1. Номинална товароподемност, kg		1000
2. Височина на повдигане, m		12,0 (6,5)
3. Брой на спирките		3 (2)
4. Номинална скорост на движение на платформата, m.s-1		0,3
5. Площ на пода на кабината, m ²		2,5

Стойностите в скоби се отнасят за тротоарните платформени асансьори

Чл. 2. Изискванията към конструкцията на платформения асансьор са съгласно
БДС 14330-82.

Раздел II

Изисквания към шахтата, машинното и ролковото помещение

Чл. 3. Конструкцията, ограждането, входовете и подходите към шахтата,
машинното и ролковото помещение отговарят на изискванията на БДС 10272-82.

Чл. 4. В шахтата на платформения асансьор се осигуряват следните
хоризонтални разстояния:

1. между прага на кабината и прага на шахтната врата - не по-голямо от 50 mm;
2. между прага на кабината с врата и стената на шахтата, извън зоната на отключване на шахтната врата - не по-голямо от 150 mm;
3. между кабината и ограждането на шахтата - не по-малко от 50 mm;
4. между най-издадените части от конструкцията на кабината и детайли от закрепването на направляващите елементи - не по-малко от 10 mm.

Чл. 5. Свободният ход на кабината от нивото на най-долната товарна
площадка до стъпването ѝ на пода на шахтната яма или на твърда опора е:

1. при хидравлични платформени асансьори - не по-малък от 50 mm;
2. при други платформени асансьори - не по-малък от 150 mm.

Чл. 6. В шахтната яма се монтира подвижна опора за кабината (греда,
стойка, буфер и др.), осигуряваща вертикално разстояние за безопасност между
кабината и пода на шахтната яма не по-малко от 1600 mm.

Чл. 7. Свободният ход на кабината над нивото на най-горна спирка е:

1. при платформени асансьори с хидравлично задвижване - не по-малък от 150 mm;
2. при други платформени асансьори - не по-малък от 200 mm.

Чл. 8. В горната част на шахтата се осигуряват следните разстояния за безопасност над кабината след изминаване хода по чл. 7:

1. при платформени асансьори с кабини:

а) между площадка за обслужване на покрива на кабината и тавана на шахтата - не по-малко от 700 mm;

б) между най-високите части на съоръжения и устройства, монтирани на покрива на кабината, без тези по буква "в" и тавана на шахтата - не по-малко от 300 mm;

в) между най-високите части на монтираните над покрива на кабината съоръжения, в т. ч. водачи на кабината, направляващи ролки, елементи на вертикално отварящи се кабинни врати и др. - не по-малко от 100 mm;

2. при платформени асансьори с кабина без покрив (платформа):

а) между най-високите части на ограждането на кабината и тавана на шахтата - не по-малко от 300 mm;

б) между най-високите части на монтираните съоръжения на платформата, в т. ч. водачи, отклонителни ролки и др., и тавана на шахтата - не по-малко от 100 mm;

в) между най-високите части на транспортирания товар и тавана на шахтата - не по-малко от 100 mm.

Чл. 9. При тротоарните асансьори се вземат мерки против навлизане на дъждовна или друга вода в шахтата и се създават условия за отводняването ѝ.

Чл. 10. Допуска се използването на вертикално плъзгащи се или вертикално отварящи се шарнирни врати, задвижвани непосредствено от кабината, при нейното движение в зоната на товарната площадка в случай, че:

1. те се монтират само на най-горната товарна площадка;

2. конструкцията на вратите не позволява ръчното им отваряне откъм товарната площадка;

3. отварянето и затварянето на вратата е чрез управление на асансьора от горната товарна площадка под непрекъснатия контрол на ползвателя;

4. вратите имат автоматична брава;

5. външната повърхност на шарнирните врати нямат изпъкналости, по-големи от 3 mm, и острите ръбове на вратата са скосени;

6. шарнирните врати издържат натоварване не по-малко от 5000 Pa.

Чл. 11. Повдигателният механизъм (при въжено или верижно задвижване), таблото за управление и хидравличният задвижващ агрегат се разполагат в заключваеми машинни помещения.

Чл. 12. Височината на машинното помещение е не по-малка от 1800 mm, а на ролковото - не по-малка от 1400 mm.

Чл. 13. Задвижващият барабан, верижните колела и отклонителните ролки могат да се разполагат в шахтата при условие, че са извън проекцията на покрива на кабината върху тавана на шахтата и че прегледите им могат да се извършват през отвори във външната стена на шахтата. На съоръженията, разположени в шахтата, се монтират приспособления, предпазващи от наранявания и от попадане на предмети между въжетата (веригата) и каналите (зъбите), както и против изпадане на въжетата (веригите) от каналите на ролките (зъбите на верижните колела).

Раздел III

Изисквания към предпазните устройства

Чл. 14. Общите изисквания към предпазните устройства на платформените асансьори са съгласно БДС 12480-79.

Чл. 15. (1) На кабината на платформения асансьор, задвижвана посредством въжета или вериги, се монтира захващащ механизъм, който се включва при:

1. разрушаване на кое да е носещо въже (верига);

2. превишаване на номиналната скорост с не повече от 40%.

(2) Към кабината на платформените асансьори, задвижвани посредством винт или зъбна рейка, се монтира само захващащ механизъм с постепенно действие.

(3) Не се изисква захващащ механизъм за кабините на платформените асансьори при наличието на следните предпазни устройства:

1. стопорно устройство съгласно изискванията на т. 2.5 на БДС 14857-87 - при задвижване посредством въжета или вериги;

2. аварийна осигурителна гайка - при задвижване посредством винт;

3. аварийна спирачка - при задвижване посредством зъбна рейка;

4. стопорно устройство или предпазен хидравличен клапан при разрушаване на тръбопроводите на хидравличната система и при превишаване на номиналната скорост с не повече от 40% - при хидравлични асансьори с пряко задействане на

кабината.

Чл. 16. При наличие на ограничител на скоростта той трябва да задейства захващания механизъм при скорост не по-малка от 40% от номиналната скорост. Когато ограничителят е монтиран в шахтата, той трябва да е достъпен откъм външната ѝ страна през люк за обслужване.

Чл. 17. Допуска се автоматичната брава на шахтната врата да се отключва посредством неподвижно устройство, закрепено за кабината в зоната от 200 mm под и 200 mm над нивото на товарната площадка.

Чл. 18. В дъното на шахтата се монтират твърди опори за кабината. Не се изискват опори за платформените асансьори, чийто свободен ход на кабината е конструктивно ограничен.

Чл. 19. (1) На платформените асансьори се монтират следните електрически предпазни устройства:

1. крайни прекъсвачи за двете посоки на движение;
2. прекъсвач за изключване управлението от ролковото помещение;
3. бутон "стоп" на товарните площадки, в ролковото помещение и в дъното

на шахтата;

4. контакти за безопасност на:

- а) шахтната врата;
- б) захващания механизъм;
- в) стопорното устройство;
- г) ограничителя на скоростта;
- д) хидравличния предпазен клапан "ниско налягане".

(2) Допуска се да не се монтират следните електрически предпазни устройства:

1. контакт за безопасност на захващания механизъм на асансьори със задвижване посредством барабан и въжета;
2. контакт за безопасност на автоматичната брава на шахтните врати;
3. бутон "стоп" на товарните площадки, когато задвижването на платформения асансьор се осъществява само при непрекъснато натискане на бутонния прекъсвач за избраната посока.

Чл. 20. Контактите за безопасност трябва да имат:

1. принудително действащи нормално затворени контакти;
2. защита от включване при износване на контактните им елементи;
3. път на прекъсване при механично задействане не по-малко от 3 mm.

Чл. 21. Не се допуска крайните прекъсвачи и контактите за безопасност да се задействат от един и същ орган за управление.

Чл. 22. Крайните прекъсвачи са двупозиционни, несамовъзвратен тип, осигуряващи повторно включване на асансьора само след принудително ръчно въздействие.

Раздел IV

Изисквания към повдигателните механизми

Чл. 23. (1) Всеки платформен асансьор се задвижва от собствен повдигателен механизъм. Допускат се повдигателни механизми със:

1. барабан и въжета;
2. вериги и верижни колела;
3. хидравлични цилиндри;
4. подемен винт и гайка;
5. зъбна рейка и зъбни колела.

(2) Не се допуска използването на повдигателни механизми с триещи шайби за платформени асансьори.

Чл. 24. Общите изисквания към повдигателните механизми са съгласно БДС 10707-88 за електрическите асансьори и БДС 15488-82 за хидравличните асансьори.

Раздел V

Изисквания към носещите средства

Чл. 25. Носещи средства на платформените асансьори са стоманени въжета, стоманени пластинкови вериги, подемен винтове, зъбни рейки и хидравлични цилиндри.

Чл. 26. Изискванията към стоманените въжета и вериги и методите за тяхното пресмятане са съгласно БДС 10706-79 и БДС 16880-88.

Чл. 27. Кабините на платформените асансьори, задвижвани посредством барабан или верижни колела, и на хидравличните асансьори с косвено задвижване, се окачват най-малко на две въжета (вериги). Всяко въже, прехвърлено през изравнителна ролка, се счита за едно въже.

Раздел VI

Изисквания към кабината, противотежестта и направляващите елементи

Чл. 28. Устройството на кабината и направляващите елементи на платформения асансьор са съгласно БДС 14857-87.

Чл. 29. Допуска се кабините без покрив (платформи) да се оградят само откъм страната на направляващите елементи. Най-малката височина на ограждането е равна на височината на отвора на шахтната врата, намалена с 300 mm.

(2) Височината на ограждането на кабината на платформения товарен асансьор е не по-малка от 1200 mm.

Чл. 30. Височината на кабината, в която е разрешен достъпът на хора за извършване на товарно-разтоварни операции, е не по-малка от 1800 mm.

Чл. 31. Дълбочината на кабината, в която не е разрешен достъпът на хора, е не по-голяма от 1100 mm.

Чл. 32. Подът на кабината се изчислява за натоварване от съсредоточен товар с маса, съответстваща на 1,5 от товароподемността на асансьора.

Чл. 33. Платформените асансьори се монтират без противотежест.

Раздел VII

Изисквания към електрообзавеждането

Чл. 34. Електрообзавеждането на платформените асансьори е съгласно БДС 12040-82.

Чл. 35. (1) Платформените асансьори имат външно бутонно управление от товарните площадки, състоящо се от бутонни прекъсвачи за повикване и изпращане на кабината от и към друга етажна площадка и бутонен прекъсвач "стоп".

(2) Управлението на тротоарните асансьори се осъществява от бутониера, монтирана на горната етажна площадка с бутонни прекъсвачи за двете посоки на движение, без бутон "стоп", при спазване на следните изисквания:

1. задвижването на асансьора остава включено само при натискане на бутонния прекъсвач за избраната посока на движение;

2. асансьорът да спира автоматично при достигане нивото на товарната площадка.

Чл. 36. Бутониерата на тротоарния асансьор се монтира в заключваема касета.

Чл. 37. В кабината на асансьорите с винтово и зъбно реечно задвижване се монтира прекъсвач за главния ток на ел. двигателя.

Раздел VIII

Изисквания към табелките, графичните символи и надписите

на съставните части на асансьора

Чл. 38. Графичните символи отговарят на БДС 14829-79, а табелките и надписите - на БДС 16881-88.

Чл. 39. До вратата на всяка товарна площадка се поставя табелка със следното съдържание:

1. "Асансьор товарен платформен. Товароподемност kg. Превозването на хора забранено" - ако в кабината се допуска влизане на хора за извършване на товарно-разтоварни операции;

2. "Асансьор товарен платформен. Товароподемност kg. Влизането в кабината и превозването на хора забранено" - ако достъпът на хора в кабината е забранен.

Чл. 40. Върху вратите на машинното и ролковото помещение и люковете на шахтата се поставят символи и надписи, забраняващи достъпа на странични лица.

Чл. 41. В дъното на шахтата се поставя табелка със следното съдържание:

"При влизане в шахтната яма изключи управлението с бутон "стоп" и използвай опорното приспособление."